

БЪЛГАРСКИ ВЕСТИ

BOLGÁR HÍREK 10 · 2015

ВЕСТНИК НА БЪЛГАРИТЕ В УНГАРИЯ

WWW.BOLGAROK.HU

A MAGYARORSZÁGI BOLGÁROK KÉTNYELVŰ HAVILAPJA

Съдби · Sorsok · **Ден на унгаро-българското приятелство** · Magyar-bolgár barátság napja
Празник в Халастелек · Ünneper Halásztelken

ДЕНЯТ НА НЕЗАВИСИМОСТТА В ХАЛАСТЕЛЕК

Българското самоуправление в Халастелек и Българското републиканско самоуправление организираха на 19 септември 2015 празненство по повод годишнината от откриването на паметника „Български голап“ и по случай Деня на независимостта на България. И тази година в прекрасното слънчево време около паметника се събраха много хора, за да почетат празника и да се преклонят пред българските градинари.

На тържеството взеха участие и положиха венци Йозеф Сентгьорги, кмет на град Халастелек, Никола Кушев, председател на Българското национално самоуправление на Халастелек, г-р Данчо Мусев, председател на Българското републиканско самоуправление, Моника Тютюнкова, представител на Дружеството на българите в Унгария, Виктория Танев, представител на Столичното българско самоуправление, както и председателите на българските национални самоуправления в страната – Димит-

ранка Мишколци, Майор Агамне, Янош Вълчев и Йордан Бонев. На българския голап бяха погнесени венци от името на обществените организации в Халастелек, както и от местни представители на парламентарните партии.

Официалната част от празненството приключи с фееричната програма на Танцовия състав „Янтра“, след което в приятни и непринудени разговори гостите опитаха български кулинарни специалитети.

BULGÁRIA FÜGGET- LENSÉGÉNEK NAPJA HALÁSZTELKEN

A Halásztelki Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat a Bolgár Országos Önkormányzattal közösen 2015. szeptember 19-én emlékezett meg a Bolgárkerék emlékmű évfordulójáról és Bulgária függetlenségé-

nek napjáról. A gyönyörű napsütéses időben nagyon sokan érkeztek ide is, hogy ünnepeljenek a Bolgárkerék emlékműnél, tisztelve ezzel a bolgárkertészek előtt.

Ezen az ünnepségen többek között részt vett és koszorút helyezett el Szentgyörgyi József, Halásztelk város polgármestere, Kusev Nikola, a Halásztelki Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat elnöke, dr. Muszev Dancso, a Bolgár Országos Önkormányzat elnöke, Tyutyunkova Mónika, a Magyarországi Bolgárok Egyesülete képviselője, Tanev Viktória, a Fővárosi Bolgár Önkormányzat képviselője, valamint Miskolczi Dimitranka, Major Ádámné, Valcsev János és Bonev Jordán, a vidéki bolgár nemzetiségi önkormányzatok elnökei. Számos koszorút helyeztek a Bolgárkerék emlékműnél a halásztelki civil szervezetek, valamint a parlamenti pártok helyi képviselői.

Az ünnepség hivatalos része a Jantra Néptáncgyűttes fergeteges műsorával zárult, majd az egybegyűltek jó hangulatú, kötetlen beszélgetés mellett belekóstolhattak a bolgár gasztronómia ízvilágába.

ДЕН НА УНГАРО-БЪЛГАРСКОТО ПРИЯТЕЛСТВО

На заседание на Парламента на 5 октомври Симеон Варга, българският активен наблюдател, направи предложение – от името на българите в Унгария – да бъде определен ден на унгарско-българското приятелство, който да се провежда на ротационен принцип в двете страни. По-году публикуваме откъси от речта на г-н Варга.

Уважаемо Народно събрание!

От името на българите в Унгария бих желал да предложа да бъде определен ден на унгарско-българското приятелство, който да се провежда на ротационен принцип в двете страни по подобие на деня на полско-унгарското приятелство. Предлагам датата 10 ноември, защото на този ден се е състояла битката при Варна.

Един от най-красивите примери за сплотяване на християните от Централна и Източна Европа е моментът, в който войските, водени от Владислав III Варненчик и Янош

Хуняди, правят опит да освободят България и да прогонят османците от Балканите.

България си спомня с много топлина за емигрантите на Кошут, за онези установили се по земите ѝ хонведи, борци за свобода, които с дейността си дават тласък на българското възраждане. Трансилванските и унгарските печатници отпечатват на кирилица 40, смятани за основополагащи, български книги.

И тримата регенти на Унгария са тясно свързани с българската история. Българският и унгарският народ заедно изживяват своите най-големи трагедии на XX век: двете световни войни, трианонския мирен диктант, съветската окупация.

Освен опазването на своята идентичност българската националност в Унгария има за цел да направи още по-интензивни и продуктивни връзките между двете страни.

Благодаря за вниманието!

СИМЕОН ВАРГА,
БЪЛГАРСКИ АКТИВЕН НАБЛЮДАТЕЛ

MAGYAR-BOLGÁR BARÁTSÁG NAPJA

A magyarországi bolgárok nevében Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló október 5-én az Országgyűlésen javasolta, jelöljenek ki egy napot, melyen a magyar-bolgár barátságot ünnepeznék, eseményeit felváltva tartanák meg a két országban. A továbbiakban a szószóló beszédéből közlünk részleteket.

Tisztelt Országgyűlés!

A magyarországi bolgárok nevében tisztelettel szeretném javasolni, hogy legyen magyar-bolgár barátság napja, amelynek eseményeit felváltva tartanák meg a két országban, mint a lengyel-magyar barátság napját. Az emléknaphoz a november 10-ét gondoltam, azért, mert ezen a napon volt a várnai csata.

A közép-kelet európai kereszténység összefogásának egyik legszebb példája volt, amikor az I. Ulászló és Hunyadi vezette seregek megpróbálták Bulgáriát felszabadítani, a törököt pedig kiűzni a Balkánról.

Bulgária jó szívvel emlékezik a Kossuth-emigrációra, azokra a letelepedett szabadságharcos honvédekre, akik tevékenységükkel lökést adtak a bolgár felvilágosodásnak. Az erdélyi és magyar nyomdák mintegy 40 bolgár alapműnek számítók könyvet nyomtattak ki cirill betűkkel.

Magyarország mindhárom kormányzója szoros kapcsolatban állt a bolgár történelemmel. A bolgár és a magyar nép együtt élte meg a XX. század legnagyobb tragédiáit: a két világháborút, a trianoni békediktátumot, a szovjet megszállást.

A Magyarországi bolgár nemzetiesség identitásának megőrzése mellett célunk, hogy a két ország között lévő kapcsolatok minél intenzívebbek és gyötműlcsözőbbek legyenek.

Köszönöm a figyelmüket!

VARGA SZIMEON,
BOLGÁR NEMZETISÉGI SZÓSZÓLÓ

НАУЧНИ ПЕРСПЕКТИВИ НА СЪВРЕМЕННАТА БЪЛГАРИСТИКА

Излезе от печат сборникът „Научни перспективи на съвременната българистика“ с отговорен издател Български културен форум в сътрудничество с Катедра „Славянска филология“ при Университет „Л. Йотвюш“ и Българското самоуправление в Кечкемет. „Този сборник извървя традиционния път на всички научни сборници. Статиите, публикувани в него, първоначално бяха представени на юбилейната научна конференция по случай 60 години от основаването на специалността Българска филология в Будапещенския университет Л. Йотвюш, а впоследствие – разгърнати в статии. Конференцията беше проведена на 28-29 април 2014 г. в Будапеща бяха организирани специалността Българска филология към ЕЛТЕ и Българският културен форум. Географията на партньорите е доста широка: Будапеща, Сегед, Дебрецен, Бърно, Лвов, София, Пловдив, Велико Търново, Шумен, Благоевград, Бургас. Броят на учените е 53-ма. С пълно право може да се каже, че срещата на толкова голям брой българисти от различни поколения, университетите и институтите прег-

БЪЛГАРСКО-УНГАРСКА КОНФЕРЕНЦИЯ В УЙБУДА

В столичния район Уйбуда, на 9 октомври 2015 г. бе проведена българско-унгарска конференция на тема „Актуални въпроси на училищното и предучилищното образование“, на която участваха български и унгарски педагози от детски градини и училища, и общински представители. Конференцията бе организирана от Асоциацията на гунавските общини Дунав, българското Министерство на образованието и науката, Общината на XI столичен район Уйбуда и Българското самоуправление в Уйбуда, като част от българско-унгарския обра-

ставя един малък конгрес по познание за България, „българите и българското“ – четем в предговора на книгата. Благодарим за усърдната работа на редакторите Ицван Лукач, Кристина Менхарт, Мария Дугаш, Намалия Няголова и Камен Михайлов, както и за подкрепа, оказана от Българското републиканско самоуправление, от Българското самоуправление в Кечкемет и Българското самоуправление в Уйбуда.

A MAI BULGARISZTIKA TUDOMÁNYOS PERSPEKTÍVÁI

Megjelent „A mai bulgarisztika tudományos perspektívái” című tanulmánykötet, amelynek felelős kiadója a Bolgár Kulturális Fórum, társkiadói az ELTE BTK Szláv Filológiai Tanszék és a Kecskeméti Bolgár Önkormányzat. „Ez a kötet is megtette a tudományos kiadványok szokásos útját. A benne szereplő cikkek először az ELTE bolgár szak megalapításának 60. évfordulója alkalmából rendezett tudományos konferencián hangzottak el, majd tanulmánnyá íródtak. A konferencia 2014. április 28-29-én, Budapesten került megrendezésre, szervezői az ELTE BTK bolgár szak és a Bolgár Kulturális Fórum

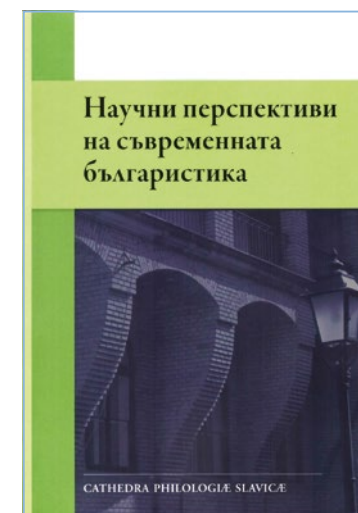
zovatelен проект „Морска академия 2020“. В рамките на програмата на проекта се осъществи и международен обмен на опит в областта на образованието, като българските педагози имаха възможност да посетят училища и детски градини в XI, XII и VIII райони на Будапеща.

МИЛЕНА ВЛАДИМИРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА БЪЛГАРСКОТО
САМОУПРАВЛЕНИЕ В УЙБУДА

BOLGÁR-MAGYAR KONFERENCIA ÚJBUDÁN

Újbuda kerületében, 2015.10.09-én megrendezésre került „Az iskolai és az iskola előtti oktatás aktuális kérdései” c. bol-

voltak. A partnerek földrajzi kiterjedése igen széles: Budapest, Szeged, Debrecen, Brno, Lviv, Szófia, Plovdiv, Veliko Tarnovo, Sumen, Blagoevgrad, Burgasz. A tudósok száma 53. Teljes joggal elmondható, hogy ilyen nagyszámú, többnemzedéknyi, számos egyetemet képviselő bulgarista találkozója önmagában is egy kis kongresszus Bulgáriáról, a bolgárokról és a bolgár kultúráról” – szerepel a kötet előszavában. Köszönjük a szerkesztők – Lukács István, Menyhárt Krisztina, Dudás Mária, Nyagolova Natalia, Mihajlov Kamen – munkáját, és a Bolgár Országos Önkormányzat, a Kecskeméti Bolgár Önkormányzat és az Újbuda Bolgár Önkormányzat támogatását a könyv kiadásához.

gár-magyar köznevelési konferencia, amelyen bolgár és magyar óvodai és iskolai pedagógusok, valamint önkormányzati képviselők vettek részt. A konferencia a Dunamenti Önkormányzatok Társulása, a bolgár Oktatási és Tudományos Minisztérium, a Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata szervezésében és az Újbuda Bolgár Önkormányzat közreműködésével, a Tengeri Akadémia 2020. bolgár-magyar köznevelési projekten belül jött létre. A projekt programjához kapcsolódóan nemzetközi oktatási tapasztalatszerések is megvalósultak, amelyek keretében a bolgár pedagógusok iskolákat és óvodákat látogattak meg a budapesti XI., XII. és VIII. kerületben.

VLADIMIROVA MILENA
ÚJBUDA BOLGÁR ÖNKORMÁNYZAT ELNÖKE

СЪДБИ – ПЕТРАНА БЕНЕВА ГАНКОВА

Намираме се на поредната спирка от нашата рубрика „Съдби“. Тя бе създадена в отговор на желанието ни да представим на нашата общност нейните столетници. Жени и мъже, чийто жизнен път и опит могат да ни служат за пример. При дебюта на рубриката се срещнахме със Стефана Петкова Йоргова, а сега пред нас е историята на Петрана Бенева Ганкова.

Петрана Бенева Ганкова (с моминско име Петрана Тогоранова) е родена на 12 юли 1922 г. в Поликраище. Сега е на 93 години. По време на своя близо стогодишен житейски път тя е била режисьор, балерина, шивачка, собственичка на кръчма, слугиня, търговец и градинар. Понастоящем е здрава и щастлива баба. Дори прабаба! До ден днешен ходи на пазара в Шашхалом, където е най-възрастната търговица и продава прекрасни цветни букети.

Петрана Бенева Ганкова В Поликраище не кипеше особен живот. Мъжете, сред които и баща ми, често бяха надалеч. Ходеха да работят в Унгария и учеха унгарците на градинарство. През лятото българските мъже работеха, а зимата се връщаха при семействата си. По това време аз реших да започна свое предприятие. В селото се бях научила на нещата от живота. Земеделие, търговия, любов, брак... знаех как стоят нещата. Открих шивачница. За мен работеха две момчета и две момичета.

После направихме нещо като клуб, където се срещаме на забави. Имаше си и салонна и кръчмарска част. След шест часа младежите се събираха тук да се позабавляват. Пиеха, танцуваха. Веднъж един от младежите се напи. Пречкаше се, вдигаше врява, затова се наложи да го изгоним. Така се случваха нещата. Аз бях началничката, на мен ми плащаха, аз отговарях за всичко.

В този салон се запознах със съпру-

га си. Той беше офицер в международната полиция. Харесал ме, защото съм била смела. Не бях такава вейка като сега. Тогава бях 65 кила, налята, красива, елегантна... Тогава не щях да се женя. Бях на двайсет години, не мислех за любов. Това не беше на мода. Имах си работа, пари, сериозен човек бях. После все пак ме убедиха. Казаха ми, добро момче е, ще имаш сигурност до него... няма повече да ти се налага да изхвърляш разни пияници, той ще те пази... така че се взехме. Оттогава съм все до него.

Виолет Доци *Междувременно избухва Втората световна война. Как се отрази на живота ви?*

Петрана Бенева Ганкова Баща ми продължи да ходи до Унгария да работи като градинар. Имаше си градина до булевард „Юльош“. По онова време имаше много руснаци в страната. А руснаците не обичаха имотните. Веднъж започнали да пият... говорели

ИНТЕРВЮТО ВЗЕ
Виолет Доци

AZ INTERJÚT KÉSZÍTETTE
Dóczy Violetta

на унгарски, на руски, знаете... като се напие човек, не знае какви ги върши. Застреляли баща ми. Тогава чичо ми започна да обработва градината.

След Втората световна война мъжът ми го хвърлиха в затвора заради работата му. Тогава дъщеря ми беше на пет години. След като пуснаха Ганко от затвора, беше рисковано да се връща в България, затова започна да работи с чичо ми като градинар. После ми каза, че не искал да се връща в България. Трябваше да избирам... или аз да ходя там, или да се разведвам. Нашата любов не беше като сегашните... нещата бяха много строги. Няма друг мъж. Няма преградки. Само разговоряме и толкоз.

Виолет Доци *И все пак обичахте съпруга си?*

Петрана Бенева Ганкова Обикнах го с времето... В крайна сметка заминах за Унгария. С детето. Беше 1947-ма. Започнах работа при един полицаи. Първо вършех тежката работа, бях конезледач, после слугиня.

Виолет Доци *Не беше ли потискащо да вършите слугинска работа, след като преди това сте имали собствена кръчма?*

Петрана Бенева Ганкова Трябваше да се нагодя към ситуацията. Щом се налагаше да копая, копаех, щом се налагаше да пера, ставах перачка, щом се налагаше да готвя, ставах готвачка.

В началото спяхме в обора, на един сламеник. Нямахме чаршафи. В единия край на обора беше коня, в другия – ние с детето. Петгодишната ми дъщеря не искаше да сяда на сламеника. Казваше, че ѝ боде. Плачеше. А тайно и аз.

Полицаят, при когото работех, беше евреин. Брат му беше председател на градския съвет. Имаше пустееща, изоставена земя. Попита ме дали не искам да я обработвам. Каза ми: „Защо да сте слугиня, след като можете да работите за себе си? Не работете за друг, не слузуйте другиму, работете за себе си!“

Полицаят, естествено, не хареса тези приказки. Получавах ягене, пиене и грехи, но това не ми стигаше. Детето трябваше да се възпитава, да се прати на училище. Така че приех предложението на брат му. Не ми поиска пари за земята, в замяна трябваше да я подгържам, да рина, да копая, да обработвам, да произвеждам. Ходехме на пазара и търгувахме. Там ни обичаха. През 1950 г. със съпруга ми подписахме договор и се преместихме на парцела. През 1953 г. се роди синът ми. Лека-полека започнахме да печелим и изплатихме земята. Купихме си кон, една вехта каручка и с нея ходехме на пазара. Работехме генем и нощем. В градината, на пазара. През това време децата започнаха да ходят на училище. У дома говорехме само на български. Децата също. Навсякъде другояче на унгарски. Аз също научих езика. Така си живеехме, четиримата. После децата пораснаха, родиха се внуците, правнуците. Днес си имам тях и градината.

– каза тя и отрязва нов стрък цвете. Направи ми прекрасен букет. Когато ми го подаде, огледах по-внимателно ръцете ѝ. Бяха големи, груби, но въпреки това някак меки. Това бяха ръцете на един български градинар. От допира им ме обля приятна топлина. Тези крехки ръце тугтяха от енергия и жизнена сила. В тях бяха радостите, мъките и страданията на 93 години.

Докато гледах леля Петранка в пъстроцветната ѝ градина, забелязах, че се обръща с любов към всяко цвете. Познаваше всяко едно от тях, всяко сама беше отгледала... всяко беше нейно дете.

SORSOK - PETRANA BENEVA GANKOVA

Sorsok sorzatunk egy újabb állomáshoz érkezünk. Rovatunkban arra vállalkozunk, hogy időről-időre bemutassuk közösségünk közel 100 éves tagjait. Azokat a nőket és férfiakat, akiknek életútja, tapasztalatai példaként állhatnak előttünk. Rovatunk debütálásakor Stefana Petkova Jorgovát ismerhették meg, most pedig Petrana Beneva Gankova története következik.

Petrana Beneva Gankova (leánykori nevén Petrana Todoranova) 1922.07.12-én született Polikraistében. Most 93 éves. Közel 100 éves életútja alatt volt rendező, balerina, varrónő, kocsmatulajdonos, cseléd, kereskedő és kertész. Jelenleg egészséges és boldog nagymama. Sőt déd-nagymama! A mai napig eljár a sashalmi piacra, ahol a piac legidősebb tagjaként szebbnél szebb virágcsokrait árulja.

Petrana Beneva Gankova Polikraistében nem volt nagy élet. A férfiak - köztük az apám is - sokat voltak távol. Magyarországra jártak dolgozni és tanították a magyarokat kertészkedni. A bolgár férfiak nyáron dolgoztak, télen jöttek haza a családjaikhoz. Én ez idő alatt úgy döntöttem, saját üzletet nyitok. A faluban megtanítottak az életre. Mezőgazdaság, kereskedelem, szerelem, házasság... tudtam, hogy mennek a dolgok. Egy varrodát nyitottam. Két fiú és két lány dolgozott nekem. Aztán csináltunk egy kis klubhelyiséget, ahol tudtunk mulatni. Volt egy szalon és egy kocsmá része is. Hat óra után itt szórakoztak a fiatalok. Ittak, táncoltak.

Egy alkalommal volt egy piás fiatalember. Útban volt, akadékoskodott, hát kivettem. Így mentek nálunk a dolgok. Én voltam a főnök, nekem fizettek, én feleltem mindenért.

Itt a szalonban ismertem meg a férjemet is. Nemzetközi rendőrtiszt volt. Megtetszettem neki, mert bátor voltam. Nem voltam ilyen kis nyeszlett, mint most. 65 kiló voltam, kis dundi, csinos, elegáns... Én akkoriban nem akartam házasodni. Húszéves voltam, nem gondoltam a szerelmen. Nem volt az divat nálunk. Volt üzletem, pénzem, komoly ember voltam. Aztán mégis rábeszéltek. Azt mondták, rendes fiú, aki mellett biztonságban leszek... hogy többet nem kell részegeseket kidobnom, hogy vigyáz majd rám... hát hozzámentem. Onnantól fogva elkísértem az útjaira.

Dóczy Violet *Közben kitört a II. világháború. Hogyan érintette ez Önöket?*

Petrana Beneva Gankova Az apám továbbra is eljárt Magyarországra kertészkedni. Az Üllői úton volt kertje. Akkoriban sok orosz volt az országban. Az oroszok pedig nem szerették a gazdákat. Egyszer elkezdtek inni... beszélgettek magyarul, oroszul, aztán tudja... amikor berúgnak, nincs ész. Lelőtték az apámat. Onnan a bácsikám művelte a kertjét.

A férjemet a II. világháború után a munkájából adódóan lecsukták. A lányom akkor volt 5 éves. Miután Gankót kiengedték a börtönből, kockázatos lett volna visszatérnie Bulgáriába, így a bácsikámhoz szegődött kertészkedni. Aztán kijelentette, hogy nem akar hazajönni. Választani kellett... vagy én megyek oda, vagy elválok. Nálunk nem volt ilyen szerelem, mint manapság... nagyon szigorúan mentek a dolgok. Nincs más férfi. Nincs olyan, hogy megölelni. Csak beszélgettünk és kész.

Dóczy Violet *Mégis szerette a férjét?*

Petrana Beneva Gankova Megszerettem... Végül én mentem oda. Gyerekestül. 1947-et írtunk. Egy rendőrnél kezdtem dolgozni. Először rabszolgamunkát végeztem, loápoló voltam, aztán cseléd.

Dóczy Violet *Nem volt derogáló, hogy cselédmunkát kellett végeznie, miután üzletvezető is volt?*

Petrana Beneva Gankova Alkalmazkodni kellett az itteni helyzethez. Ha kapálni kellett, kapáltam, ha mosni kellett,

mosónő voltam, ha főzni kellett, szakácsnő voltam.

Eleinte egy istállóban aludtunk, egy gyékényen. Lepedőnk sem volt. Az istálló egyik oldalában a ló volt, a másikban mi a gyerekekkel. Az 5 éves kislányom nem akart ráülni a gyékényre. Azt mondta, szúr. Sírt. Titokban én is.

A rendőr, akinek dolgoztam, zsidó volt. A testvére a városi tanácsban volt vezető. Volt neki egy műveletlen, elhagyott földje. Megkérdezte, hogy nem akarok-e kertészkedni rajta. Azt mondta: „Miért legyen

másnak a cselédje, ha dolgozhat magának?

A rendőrnek persze nem tetszett ez a beszéd. Enni adott, inni adott, ruhát adott, de nekem ez kevés volt. A gyereket nevelni kellett, iskolába kellett járni. Így elfogadtam a testvér ajánlatát. Nem kért pénzt a földért, cserébe rendbe kellett hozni, ásni, kapálni, művelni, termelni. Eljártunk a piacra, és kereskedtünk. Ott is szerettek minket. 1950-ben írtuk meg a szerződést, és költöztünk be a férjemmel a telekre. '53-ban megszületett a fiam. Szépen lassan elkezdtünk gyarapodni, és

kifizettük a föld árát. Vettünk egy lovat és egy ócska kocsit, és azzal jártunk a piacra. Éjjel-nappal dolgoztunk. A kertben, meg a piacon. Közben a gyerekek elkezdtek iskolába járni. Mi otthon csak bolgáruul beszélünk. A gyerekek is. Mindenhol másutt magyarul. Én is megtanultam a nyelvet. Így éldegéltünk mi, szépen négyesben. Aztán a gyerekek megnőttek, születtek unokák, dédunokák. Mára ők és a kertem maradtak nekem.

– *mondta és levágott egy újabb szál virágot.*

Éppen nekem kötött egy gyönyörű csokrot. Amikor odanyújtotta felém, alaposabban is szemügyre vettem a kezét. Nagyon voltak érdesek, de közben mégis puhák. Bolgárkertész kezei voltak. Az érintésére ritka melegség fogott el. Ezek a törekeny kezek lüktettek az energiától és az életerőtől. Bennük volt 93 év minden öröme, bánata és szenvedése.

Ahogy elnéztem Petranka néni színpompás kertjében, észrevettem, hogy mindegyik virágra szeretettel néz. Mindegyiket ismeri, mindegyiket ő neveli... mindegyik az ő gyermeke.

ЧЕСТВАНИЯ ЗА ЛАСЛО НАГИ, УНГАРЕЦЪТ ОТ РОДОПИТЕ, В СОФИЯ И СМОЛЯН

В началото на месеца, на 6 октомври, в България бе отдадена почит на народния писател, поет, преводач, публицист, график Ласло Наги, трикратен носител на наградата „Атила Йожеф“, носител на наградата „Кошут“ и на Международната Ботевска награда, по случай 90-годишнината от неговото рождение.

АВТОР
Йорган
Тютюнкoв

СЪЗЕРЗЪ
Тютюнкoв Jрдан

Всеизвестен факт е, че именитият писател прекарва две години в София като стипендиант, но и след завръщането си в родната често посещава България, за да се зареди с творческа енергия в приказно красивите Родопи. Голям познавач и почитател на българската народна поезия и проза, той е превел множество произведения българската литература на унгарски език. През 1976 г. става почетен гражданин на град Смолян. След ранната му смърт в родния дом на поета в Исказ е погредена българска (ро-

дoпска) стая за идните поколения, а в България (в Смолян) през 1981 г. е открит Музей „Ласло Наги“.

По повод юбилея бяха положени венци прег бюст-паметника на поета в Унгарския културен институт в България. В паметното събитие взеха участие Негово Превъзходителство Андраш Клейн, посланик на Унгария в София, представители на българските министерства на културата, на отбраната и на образованието и науката, на съюзите на унгарските и

българските писатели, на Литературния музей „Петъофи“, Институт „Балашу“, Унгарската академия на изкуствата, както и на делегации от побратимения на Смолян столичен район Кишпешча и на Българското републиканско самоуправление.

Една от големите заслуги на тази среща е, че след близо 80-годишна пауза съюзите на писателите на Унгария и България подписаха споразумение за сътрудничество за подновяване на литературните си връзки. На следващия ден, 7 октомври, гостите оппътуваха за Смолян, където на площада прег Регионалната библиотека бе открит бюст-паметник на поета. В тържествената церемония участваха народните певици от Родопите Валя Балканска и от Унгария Кристина Чубрикова, както и фолклорният ансамбъл „Родопи“. По време на визитата в къщата-музей бе констатирано, че сградата се нуждае от ремонт, и за целта ще се търсят европейски, местни и унгарски финансови източници.

МЕГЕМЛÉКЕЗÉС СЗОФИÁБАН ÉС СЗМОЛJАНБАН НАГY ЛÁСЗЛÓ- РÓЛ, А „РОДОПЕИ МАГYАРРÓЛ“

А hónap elején, október 6-án Bulgáriában megemlékeztek Nagy László háromszoros József Attila-díjas, Kossuth-díjas és nemzetközi Botev-díjas, népi író-költő, műfordító publicista, grafikusművész születésének 90. évfordulójáról.

Мint ismeretes, a neves irodalmár két évet töltött el ösztöndíjjal Szófiában, de hazatérése után sokszor látogatott vissza Bulgáriába, hogy a festői szépségű Rodope hegységben feltöltődjön alkotóenergiával. Nagy ismerője és tisztelője volt a bolgár népköltészetnek, prózának, számos bolgár művet fordított magyarra. 1976-ban Szmoljanban a város díszpolgárává választották. Korai halála után a költő iskázai szülőházában bolgár (rodopei) szobát rendezett be az utókor, valamint Bulgáriában (Szmoljanban) 1981-ben Nagy László Múzeum is nyílt.

Az évforduló alkalmából a Szófiái Magyar Intézet előtt megkoszorúzták a költő mellszobrát. Az emlékülésen részt vettek öexcellenciája Klein András szófiái magyar nagykövet, a Bolgár Kulturális Minisztérium, a Honvédelmi Minisztérium, az Oktatási és Tudományügyi Minisztérium, a Magyar Írószövetség, a Bolgár Írószövetség, a Petőfi Irodalmi Múzeum, a Balassi Intézet, a Magyar Művészeti Akadémia, valamint a kispesti testvérváros delegációi és a Bolgár Országos Önkormányzat képviselői.

A találkozó egyik nagy érdeme, hogy több mint két évtizedes szünet után a magyar és a bolgár írószövetségek együttműködési megállapodást írtak alá az irodalmi kapcsolatok felújítására. A felsorolt előkelőségek másnap, október 7-én továbbutaztak Szmoljanba, ahol a Városi Könyvtár előtti téren sor került az író-költő mellszobrának felavatására. Az ünnepélyes ceremónia alkalmából fellépett Valja Balkanszka rodopei, Csubrikova Krisztina magyar népdalénekesnő és a Rodopei Népi Együttes. Az emlékház meglátogatása során megállapították hogy a létesítmény felújításra szorul, ehhez keresnek uniós, helyi és magyar forrásokat.

ГАБРИЕЛА ХАДЖИКОСТОВА И ГРАНИЦИТЕ НА ЕДНА ПЕШЕХОД- НА ЗЕБРА

На 17 септември Малко театро гостува на IV международен фестивал на изкуствата „Магията на вятъра“ – Сливен 2015 г.

„Рисувам картина за жена, която стои на кръстовище и не може да премине“ – продължават да звучат гумите от сцената след края на спектакъла „Зебра“. Точно те се откряха от внушителния емоционален, мисловен и многопластов поток, струящ от сцената, а изречението се превърна в лайтмотива на есенната вечер, когато напуснах театралната зала, крачех по тихите извиващи се улици на стария градски квартал и за пореден път разбирах, че всяка изява на Габриела Хаджикостова продължава да има стойност, която умее да грабва зрителя.

„Зебра“ е постановка на „Малко театро“, Будапеща, Унгария. Режисьор е Ищван Нагу. Текстът е написан от Яна Добрева специално за Габриела Хаджикостова. Пиесата беше впечатляваща част от IV международен фестивал на изкуствата „Магията на вятъра“ през 2015 г.

Моноспектакълът „Зебра“, в който Габриела Хаджикостова представя един основен персонаж, към който погледите са много, усещанията се преплитат, а зрителят сам може да избере важната за себе си гоминанта. Актьорската игра умело жонглира между гистанциране и припокриване. Габриела Хаджикостова се впуска и говори, пее, танцува, мисли, плаче, смее се, диша – по различни начини – за нея, с нея – жената, която стои на кръстовището. Тази жена, която се изправя

срещу проточилата се пешеходна зебра, защото не може или не иска, или не вижда смисъл да премине, защото копнее да изличи вече случилото се и което никога няма да е готова да приеме. Една самотна, безпосочна фигура, която всеки би могъл да бъде в някоя свой отрязък от време. Лош миг, болезнен със своята реалност, извикващ стон, ридание, разпъване във всички жестоки посоки. Болките могат да бъдат много. Въпросите могат да бъдат много. Разкъсване на окови – влизане в други окови. Да приемеш себе си. Да се откажеш от себе си. Да си принуден да разбереш себе си. Да се погледнеш отстрана. Да си вътре в себе си. Да познаеш себе си. Да се възприемеш като част от едно голямо цяло от животите преди теб и след теб, да изживееш своя личен катаклизъм, когато нишките от това цяло прегопределено загиват, изчезват физически, но остават като проникновение, което те съставлява в едни съществени и значими детайли. А болката приковава краката и стоиш, стоиш на ръба на един ням и безразличен тротоар.

„Рисувам картина за жена, която стои на кръстовище и не може да премине.“

И ето ги пулсащите на една зебра, която безмълвно е погредила бяло и черно – плащещ възжен мост с бели и черни гупки, бяло-черен зебрин шал, който се увица около врата ти и шепне съскачо: „Накъде? Стой тук! Не преминавай към невъзможното.“ Но невъзможното е възможно. Да, скръбта те блокира. Кара те да замръзнеш на едно място, усещайки липсата на важните и скъпи връзки с живота, с твоя жи-

вот, които сега са изчезнали. Не искаш да мръзнеш, не искаш да прогълтиш, не искаш да се придвижиш към това, което те чака. Не искаш. Ала ще го направиш и ще прогълтиш. Но пак няма да си съгласен със смъртта, която ти отнема от линията и нишките на твоя живот в потока на времето.

Нюансите на моноспектакъла „Зебра“ и актьорската игра на Габриела Хаджикостова излъчват магнетичност и зрителят, отгелният зрител, със своята готовност за възприемане, гистанциране или сливане, бягство или приобщаване – ще долови, разбере, почувства онова, което му е необходимо.

Аплогисменти и финални усмивки за благодарност към Габриела Хаджикостова, Ищван Нагу, Яна Добрева.

ВАЛЕРИЯ ТОДОРОВА

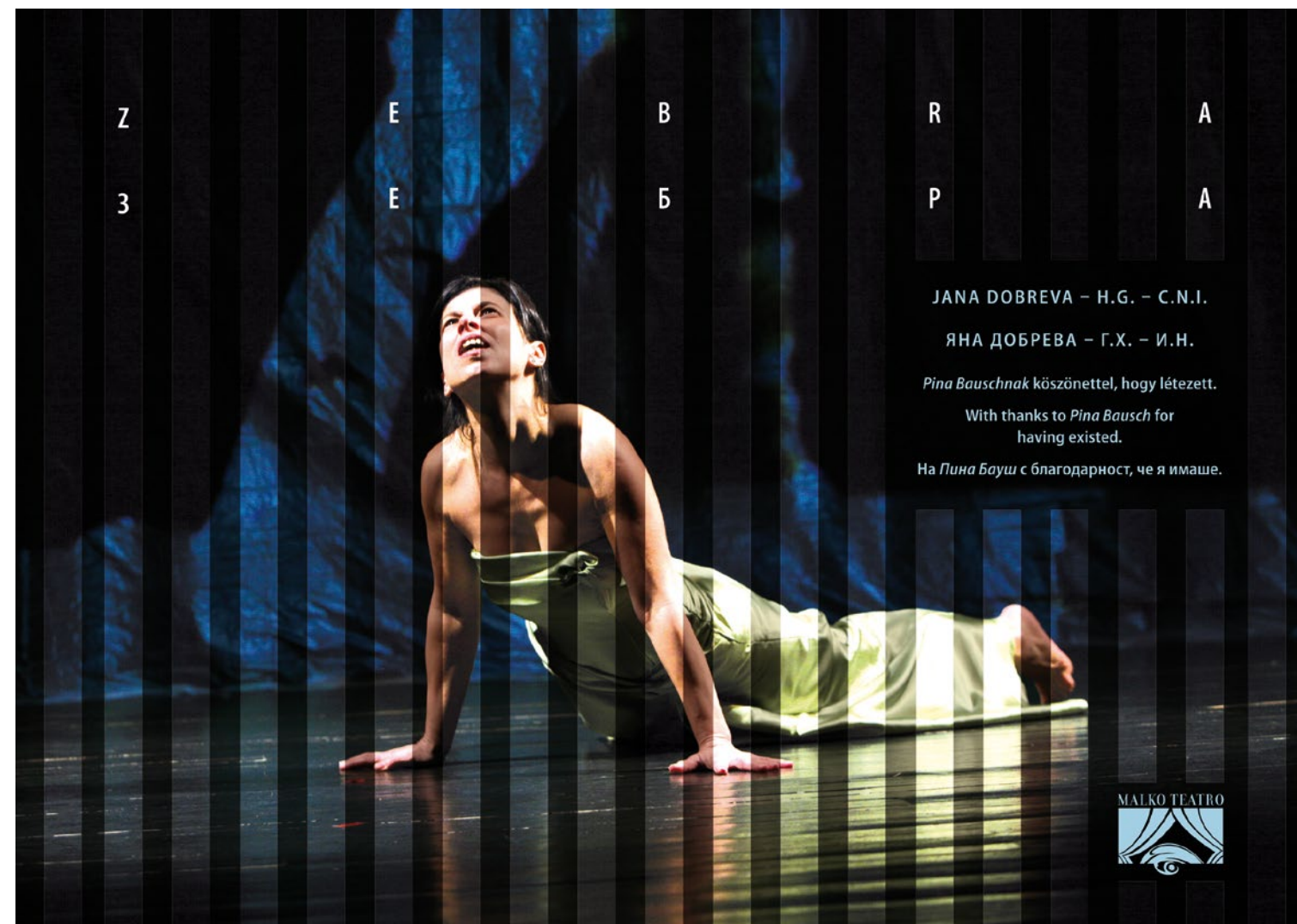
HADZSIKOSZTOVA GABRIELLA ÉS EGY GYALOGOSÁTKELŐ HATÁRAI

Szeptember 17-én a Malko Teatro a „Szél mágiája“ c. IV. Nemzetközi Művészeti Fesztivál, Szliven 2015, vendége volt.

„Egy olyan nőről rajzolok képeket, aki egy keresztelésben áll, és nem tud átmenni” – ezek a szavak zengnek a színpadról a „Зебра” c. előadás vége után is. Éppen ezek emelkedtek ki abból a hatalmas érzelmi, gondolati és sokrétű áramlásból, ami a színpadról áradt, maga a mondat pedig annak az őszi estének a vezérmotívuma lett, amikor elhagytam a nézőteret, a régi városi kerület csendes, kanyargós utcáin lépdeltam, és újra megértettem, hogy Hadzszikosztova Gabriella minden egyes megnyilvánulása olyan értékkel rendelkezik, hogy képes a nézőt magával ragadni.

A „Зебра” a magyarországi, budapesti Malko Teatro előadása, rendezője Nagy István. A szöveget Jana Dobrev írta kifejezetten Hadzszikosztova Gabriellának. A színdarab figyelmre méltó része volt a „Szél mágiája” c. IV. Nemzetközi Művészeti Fesztiválnak 2015-ben.

A „Зебра” egyszemélyes darab, amelyben Hadzszikosztova Gabriella egy olyan főszereplőt mutat be, akit sok szemszög-

JANA DOBREVA – H.G. – C.N.I.

ЯНА ДОБРЕВА – Г.Х. – И.Н.

Pina Bauschnak köszönettel, hogy létezett.

With thanks to Pina Bausch for having existed.

На Пина Бауш с благодарност, че я имаше.

ből figyelhetünk meg, az érzelmek összefonódnak, a néző pedig ki tudja választani a számára legfontosabbat. A színészi játék ügyesen lavíroz a távolságtartás és az azonosulás között. Hadzszikosztova Gabriella belendül és beszél, énekel, táncol, gondolkodik, sír, nevet, lélegzik – más-más módon – vele, érte – a nőért, aki a keresztelésben áll. Ez a nő, aki szemben áll az elnyúló gyalogosátkelővel, mert nem tud, vagy nem akar, vagy nem látja értelmét, hogy átkeljen, mert csak arra vágyik, hogy kitörölje a múltat, amit soha nem lesz képes elfogadni.

Egy magányos, irány nélküli figura, akivel bármelyikünk azonosulni tudna életének bizonyos szakaszában. Egy rossz, reálsan fájdalmas pillanat, amely sírást, zokogást idéz elő, szétszakadást minden kegyetlen irányba. A fájdalmak számosak lehetnek. A kérdések szintén. A bilincsek szétszakítása újabb bilincseket eredményez. Elfogadni saját magadat, lemondani magadról. Annak a kényszere, hogy

megértsd saját magadat, hogy kívülről szemléld magadat, hogy elmélyedj magadban, hogy felismerd magad. Hogy az előtted és utánad zajló életek egészének részeként fogd fel önmagad, hogy átéld a saját személyes drámádat, amikor az előre meghatározottak szálai elszakadnak, fizikailag megsemmisülnek, de ottmaradnak felismerésként, ami felépít téged a lényeges és fontos részletekből. A fájdalom pedig földhöz szögezi a lábadat és állsz, állsz egy néma és közömbös járdán.

„Egy olyan nőről rajzolok képeket, aki egy keresztelésben áll, és nem tud átmenni”. És itt van a zebra lüktetése, amely némán felsorakoztatja a fehéret és a feketét – egy ijesztő kötélföld fehér és fekete lyukakkal, egy fekete-fehér zebrás sál, amely a nyakad köré tekeredik és sziszegve suttozja: „Merre mész? Maradj itt! Ne menj át a lehetetlenen.” De a lehetetlen nagyos is lehetséges. Igen, a bánat gúzsba köt. Arra kényszerít, hogy egy helyben állj, miközben érzed azoknak a fontos és

drága kapcsolatoknak a hiányát, amelyek az étellel, a te étleteddel kötnek össze, és amelyek most eltűntek. Nem akarsz megmozdulni, nem akarsz folytatni, nem akarsz közeledni afelé, ami vár rád. Nem akarsz. De megteszed és folytatod. De akkor sem fogsz egyet érteni a halállal, amely csak elvesz az étled vonalából és fonalából az idő folyamában.

A „Зебра” monodrámá arnyalatai és Hadzszikosztova Gabriella színészi játéka mágneses vonzalmat sugároz, és a néző, minden egyes néző, a saját megértési, eltávolodási vagy azonosulási készségével, menekülésével vagy befogadásával meg fogja tapasztalni, érezni, érteni azt, amire szüksége van.

Vastaps és hálás mosoly Hadzszikosztova Gabriellának, Nagy Istvánnak és Jana Dobrevának.

VALERIJA TODOROVA

ТАНЦОВ СЪСТАВ „ЗОРНИЦА“ НА ПОСЕЩЕНИЕ ВЪВ ФЕЛШЪОЖОЛЦА

И членовете на танцов състав „Зорница“ мислят така: когато са на път, се чувстват най-добре! Но всеки път има и своя цел... И сегашното ни пътуване, в този хубав и топъл есенен ден, бе свързан с идеята да се срещнем с известната на всички леля Марго (Майор Агамне Бочев Маргит) от Фелшъожолца!

Селището е разположено на левия бряг на р. Шайо и има столетна история. За нас, българите живеещи в Унгария, това място е свързано с присъствието на българските градинари, дошли на няколко вълни главно от българските селища Поликраище и Драганово. Специално във Фелшъожолца повече от заселените български семейства са от село Драганово.

А сърцето и душата на българите във Фелшъожолца е Майор Агамне Маргит, която от 2002 г. е председател на създаденото тук българско малцинствено самоуправление. И така, след двучасово пътуване, автобусът ни спря пред дома на Маргит и оттук започнаха изненадите. Посрещна ни не само Майор Агамне Маргит, а и камерата на местната телевизия и телевизионен репортьор. Още по-голяма бе изненадата ни, когато групата ни стъпи в дома на вечно усмихнатата, дружелюбна Маргит, където всички ахнахме от изненада... Озовахме се в истински музей, съхраняващ снимки и документи свързани с местното българско градинарство, български носии, предмети на българ-

ското народно изкуство и други. Наг главите ни се вееше българският триколюр... Разбрахме веднага, че гомът на Маргит е малък български остров на унгарска земя.

» ЧОВЕКЪТ Е ЧОВЕК,
КОГАТО Е НА ПЪТ. «

ПЕНЬО ПЕНЕВ

След като се съвзехме от видяното, Лили, хореограф и ръководител на състава ни, даде тон за първата българска народна песен. След това песните се нижеха една след друга за радост на присъстващите местни българи и на телевизионния щаб. Като награда опитахме вкусно приготвените соленки и сладки на местните български жени...

Не бива да пропуснем да споменем и за градината на Маргит, която е истински образец на българското градинарство! Маргит искрено сподели с нас, че когато работи в своята градина, всичко друго престава да съществува за нея... Неслучайно трудолюбивата домакиня е получила неотдавна наградата за „Най-хубава градина“.

А каква активна дейност развива местното българско самоуправление, се уверихме отново, когато посетихме намиращият се в центъра на селището замък Барцаи, в парка на който е поставен паметник на българските градинари. Издигането на паметника се осъществява през 2005 г. и е първият по рода си паметник, издигнат в чест на българските градинари в Централна Европа. Навярно местните българи са положили много усилия да осъществят тази своя идея и са спечелели уважението на местните власти, защото тук ни посрещна заместник-кмета на Фелшъожолца! Положихме цветя пред паметника на тези, които със своя труд и начинания дават значителен принос за развитието на унгарското зеленчукопроизводство. След това посетихме много добре обзаведената местна библиотека, настанена в замъка, и временната изложба на унгарски художник от този край. Приятните изненади на днешния ден не свършиха до тук. Заместник-кметът ни покани на обяд в местния ресторант, където прекарахме весели часове в разговори и песни!

Уверихме се още веднъж, че българите във Фелшъожолца са едни от най-активните между българските малцинствени самоуправления в Унгария. А с издадената през 2010 г. книга на Тибор Ремааш, историк-музеолог, „Приказни градини по поречието на Шайо : из историята на българските градинари от Фелшъожолца“, финансирана от местните българи, бе издигнат още един писмен и вечен паметник на техните преци.

Пожелаваме им пламъкът на роголюбие то никога да не угасва в сърцата им!

РАЙНА СИМЕОНОВА ХАРГИТАИНЕ

A ZORNICA TÁNC- EGYÜTTES LÁTOGATÁSA FELSŐZSOLCÁN

A Zornica táncegyüttes tagjai is így gondolják, utazás közben érzik a legjobban magukat. De minden útnak célja van... Utazásunknak e szép, meleg őszi napon az volt a célja, hogy találkozzunk a mindnyájunk által szeretett felsőzsolcai Major Ádámné Bocsev Margittal, közismertebb nevén Margó nénival.

A százéves múltva visszatekintő település a Sajó folyó bal partján terül el. Számunkra, Magyarországon élő bolgárok számára, különösen fontos ez a hely, mivel számos bolgárkertész érkezett ide Polikraistéből és Draganovóból. A ma Felsőzsolcán élő bolgárok szíve-lelke Major Ádámné Margó, aki 2002 óta a helyi bolgár kisebbségi önkormányzat elnöke.

Mintegy kétórás utazás után buszunk egyenesen Margó háza előtt tett le bennünket. Itt kezdődtek a meglepetések... A bejáratnál nem csak Margó, hanem a ZsolcaTV kamerája és riportere, valamint bolgár származású asszonyok fogadtak bennünket. Még jobban meglepödtünk, amikor az örökké mosolygó, mindenkivel barátságos Margó házába léptünk. A csodálkozás sóhaja szakadt fel mindannyiunktól: egy valódi múzeumba kerültünk. A falakat a helyi bolgár kertészet fényképei és dokumentumai borították, rendben sorakoztak a bolgár népművészet remekei, tárgyai, a különböző népviseletek. Fejünk felett a bolgár trikolor függött. Megértettük, hogy Margó házában egy kis bolgár szigetbe cseppentünk - magyar földön. Felocsúdván a látottakból együttesünk koreográfusa, Lili megadta az alaphangot az első bolgár népdalhoz. Ezt aztán - a jelenlévő zsolcai bolgár asszonyok, és a TV-stáb nagy öröme - számos további követte.

Nem hagyhatjuk szó nélkül a Margó háza mögötti kertet sem, amelyet szintén bejártunk. Átsétálva a virágoskerten, majd a méltóságteljes fenyvesek alatt egy valódi, bolgárkertész-gazdaságba jutottunk. Margó elárulta, hogy amikor ott tevékenykedik, a külvilág megszűnik szá-

mára. Saját szemünkkel győződhattünk meg róla, hogy mennyire megérdemelte Margó a legszebb kertért járó kitüntetést, amelyet látogatásunk előtt két héttel ítélték oda neki a helybeliek!

Ismét meggyőződhattunk a felsőzsolcai bolgár önkormányzat buzgó tevékenységéről, amikor meglátogattuk a helység központjában található Bárczay-kastélyt, melynek parkjában áll a bolgár kertészek emlékműve. Az emlékművet, amely Közép-Európa első bolgárkertészeinek tiszteletére emeltek, 2005-ben avatták fel. Azt, hogy a helyi bolgárok milyen kitartással tanúsították elhatározásuk megvalósítása során, s hogy a zsolcai magyar többség körében ezzel milyen tiszteletet vívtak ki, az alpolgármester hangsúlyozta az emlékműnél elmondott beszédében. Mi is virágok elhelyezésével tisztelegtünk azok emléke előtt, akik verejtékes munkájukkal és (az ő idejükben újdonságnak számító) termelési rendszerükkel lendületet adtak a magyar zöldségtermesztés fejlődésének. Ezután megtekintettük a kastélyban mű-

» AZ EMBER AKKOR IGAZÁN
EMBER, AMIKOR ÚTON VAN. «

PENIO PENEV

kódó, jól felszerelt könyvtárát és egy helyi képzőművész időszakos kiállítását.

Am a kellemes meglepetések nem értek véget! Az alpolgármester úr ebédre hívott meg minket az általa vezetett csárdába, ahol kellemes órákat töltöttünk beszélgetéssel és dalolással. (Utóbbi még a település református papját is körünkbe csábította.)

Így magunk is meggyőződhattunk róla, hogy a felsőzsolcai az egyik legelőbb bolgár kulturális önkormányzat Magyarországon; különösen ha arra gondolunk, hogy 2010-ben a helyi bolgárok kiadásában jelent meg Rémiás Tibor történész-muzeológus „Tündéerkertek a Sajó mentén: a felsőzsolcai bolgárkertészek történetéből” című könyve, amely - írott mű lévén - újabb örök emléket állít a zsolcai bolgárok őseinek.

Őszintén kívánjuk, hogy a hazaszeretet lángja sose aludjon ki szívükben!

HARGITAINÉ SZIMEONOVA RAJNA

ПРИКАЗКА ЗА ДЕТСКАТА ГРАДИНА

АВТОР

Даниела
Димитрова
Детска учителка

SZERZŐ

Daniela Dimitrova
Óvónő

Не е лесно да се разкаже увлекателно и интересно една приказка, особено на най-малките деца – тези, които нямат голям опит, а имат безкрайно нетърпение и любопитство. Театралното представление е върната следа, най-прекият и приятен път към детското въображение.

Театрално поднесената приказка стимулира абстрактното мислене, паметта, въображението и цялостното развитие на детето. Затова през месец октомври, децата от Българската детска градина в Будапеща, посетиха организирано детска оперета „Горско недоразумение“ и куклен театър „Зайчето Питър“.

Кукленият театър „Зайчето Питър“ се оказва едно от най-забавните занимания за най-малките – за тях той е истинско вълшебство. Той ги вълнува, радва, вдъхновява. Провокираше ги да откликват непринудено на всички ситуации. Децата искрено вярваха и инстинктивно се вживяваха в случващото се на сцената – смееха се, съпреживяваха, спонтанно подвикваха на изпадалите в опасност сценични герои да се пазят.

Няма по-голяма магия от театъра. Театърът като място на чисто изкуство в реално време с жив контакт между актьор и нашите малчугани е място, където заедно преживявахме, заедно след това коментирахме, възпроизвеждахме и се смяхме...

Всички деца и учителки много се забавлявахме и на оперетата „Горско недоразумение“. Актьорите, гоказаха, че са едни от най-гобите певци и танцьори, които сме наблюдавали. Те направиха така, че малките зрители да участват активно в спектакъла, в който имаше вълшебна фея, войник, царска дъщеря, омагьосани пеперуги и др.

След постановката тръгнахме към детската градина, заредени с положителни емоции.

Всичко това разбираме от голямото желание и вълнение на децата да посещават театрални представления. Те могат да разкажат с какво ги е обогатила всяка постановка, разкриват своето отношение към положителни и отрицателни герои, преценяват нечие поведение, правят изводи.

Малките деца непрекъснато възприемат света и отразяват своите впечатления и представи за него в играта. Чрез кукления театър и оперета ги стимулираме да мислят сами, да създават и изразяват това, което искат да споделят с нас, това, което ги вълнува.

Така светът наоколо става вълшебен, става интересен – за възприемане и за пресъздаване.

MESE AZ ÓVODÁRÓL

Nem könnyű érdekesen és magával ragadóan elmondani egy mesét, különösen kisgyerekeknek – akiknek nincs nagy élettapasztalatuk, viszont határtalanul türelmetlenek és kíváncsiak. A színházi előadás jó nyom, a legközvetlenebb és a legkellemesebb út a gyermeki képzelőerő felé.

A színházban bemutatott mese segíti az absztrakt gondolkodást, az emlékező tehetséget, a fantáziát és a gyermek egész fejlődését. Ezért októberben a budapesti bolgár óvoda gyermekei megnézték az Erdei zűrzavar c. gyermekoperát és a Péter nyúl c. bábszínházi előadást.

A Péter nyúl c. darab nagyon szórakoztatónak bizonyult a kicsik számára, nekik ez kész varázslat. Izgalmas volt, örömet okozott, ihletet adott. Arra biztatta a gyermekeket, hogy minden eseményre őszintén reagáljanak. Ők szívből hitték és ösztönösen beleélték magukat a színpadi történetekbe – nevettek, átélték, segíteni próbáltak a bajba jutott szereplőknek.

Nincs nagyobb varázslat a színháznál. A színház mint a tiszta művészet helyszíne, valós időben létesít kapcsolatot a színészek és a mi rosszcsontjaink között, amit közösen éltünk át, majd közösen beszéltünk meg, alkottunk újra és nevtünk...

Minden gyermek és az óvónők is nagyon élvezték az Erdei zűrzavar c. operaelőadást is. A színészek bebizonyították, hogy a legjobb énekesek és táncosok, akiket eddig láttunk. Elérték, hogy a kis nézők aktívan részt vegyenek az előadásban, amelyben volt tündér, katona, királylány, elvarázsolt pillangók stb.

Az előadás után elindultunk az óvoda felé, tele pozitív érzésekkel. Mindez abban a hatalmas lelkesedésben volt lemérhető, amivel a gyermekek a további előadások látogatása felé tekintettek. El tudják mesélni, mivel gazdagították őket a különböző darabok, kifejezik viszonyukat a jó és gonosz szereplők iránt, mérlegelik a szereplők viselkedését, következtetéseket vonnak le. A kisgyerekek folyamatosan észlelik a világot és reflektálnak rá a játékban. A bábszínházon és az operán keresztül arra biztatjuk őket, hogy gondolkodjanak önállóan, hozzák létre és fejezzék ki azt, amit meg akarnak velünk osztani, azt, ami izgatja őket. Így lesz körülöttünk a világ varázslatos és érdekes – lehet észlelni és kreatívan értelmezni.

FOTÓPÁLYÁZAT 2015

A Bolgár Kulturális Fórum és Újbuda Bolgár Önkormányzata *fotópályázatot* hirdet „**Találkozások Bulgáriával 2015**” címmel

BULGÁRIAI LÁTOGATÁSA SORÁN MILYEN BENYOMÁSOK ÉRTÉK?

HOGYAN ÖRÖKÍTETTE MEG ÉRDEKLŐDÉSÉNEK TÁRGYÁT FÉNYKÉPEZŐ-GÉPE SEGÍTSÉGÉVEL?

SZERETNÉ MINÉL NAGYOBB KÖZÖNSÉGGEL MEGOSZTANI BULGÁRIAI ÉLMÉNYEIRŐL KÉSZÜLT FÉNYKÉPEIT?

A pályázat feltételei:

- ▶ A pályázaton kizárólag amatőr fotósok vehetnek részt saját maguk által készített fényképekkel.
- ▶ Digitális fotók fogadhatók el, a legkisebb méret legalább **5 megapixel** lehet.
- ▶ A fényképek keletkezésük tekintetében nem készülhettek korábban, mint **2010. január 1.**

A fotók kategóriái:

1. **Hagyományok és népi szokások Bulgáriában**
2. **Bulgáriai színek**
3. **Bulgáriai arcok**
4. **Bulgáriai szent helyek**
5. **Mobiltelefonnal készült felvételek Bulgáriából**

Kategóriánként egy pályázó maximum 5 képpel vehet részt a pályázaton.

- ▶ A pályázati anyagok elbírálásának anonimitása garantált.
- ▶ A „Találkozások Bulgáriával” c. fotópályázat

előző kiadásain már egyszer résztvevő fotók nem szerepelhetnek ezen a pályázaton.

- ▶ A pályázók munkáik átadásával automatikusan elfogadják a pályázat feltételeit, valamint beleegyeznek abba, hogy a szervezők díjtalanul felhasználhassák és publikálhassák a pályaműveket.
- ▶ A zsűri által legjobbnak ítélt fényképek fotókiállításon vesznek részt. A fotókiállításon sor kerül a pályázati eredmények kihirdetésére és az öt kategória helyezettei tárgyi nyereményekben részesülnek.

Formátum és technikai követelmények:

- ▶ Digitális fényképek: fájl típusa - JPEG; a legkisebb méret - legalább 5 megapixel lehet.
- ▶ Manipulált fényképeket nem fogadunk el. Manipulált fényképnek tekintjük:
 - ▶ Elemek hozzáadása vagy elhagyása a fényképen.
 - ▶ A fénykép egyes elemeinek erőteljes kiszínezése.
 - ▶ Digitális effektusok vagy szűrők használata a fényképek átdolgozásánál.
- ▶ Az elektronikus úton beadott fotó fájlknál a fájlnevében csak a fényképcímnek és az adott kategóriacímnek kell szerepelnie. A pályázó elérhetőségeit (név, e-mail, cím, tel. szám) külön kérjük feltüntetni a levélben.

A pályázaton való részvétel ingyenes.

Beküldési határidő: **2015. december 18.**

A digitális fényképeket elektronikusan küldheti el a Bolgár Kulturális Fórum e-mail címére: bolgarforum@mail.bg

ТЕМАТИЧНО СКАНДИ: СЪЕДИНЕНИЕТО НА БЪЛГАРИЯ

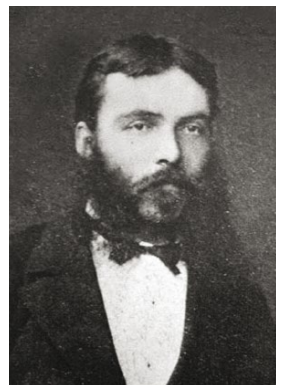
	Сборник от песни Компютърен екран	Туксо	Облекло	2	Превзема конака в Пловдив (Чаргафон Велики)
		Хърватски футб. тим	Живинка	6	
	Речник, словник				
Пресегателят на БТЦРК Авторът на 'Цицовци'	Същност, изходна точка				
	Взривател				
	4		Порядък		
Австрийски футболен треньор		10	Певица и актриса от САЩ		
Хума			Наша телефони Съсирек в кръвоносен съд		
		8			Остров в Персийския залив, Саудитска арабия
Небесна градина			Шия		5
Лековита трева			Град в Япония, о. Хоншу		
			Японски копринен пояс		
Роман от Рафаел Сабатини	1		Спирт		
Щам в САЩ					
		Шведски футболен национал		9	
		Тежест, бремене			
Годишен сезон	Нервен спазъм				Река във Франция
	Малка мека шапка				Поема от Байрон
			Маслинен цвят		7
			Италиан. художник от XV в.		
Дълъг испански съвзем нож		11			
Рагар					
Наша планина, между Витоша и Рила		3			

В сините колонки - наши революционери, дейци на Съединението.

▶ Помощник

Ати, Лара, Албак, Оби, Араи, Сапонат, Ло

Чрез цифрите ще получите фамилиите на:

1 2 3 4 5 1 6 7

Георги _____ (1847-1904)
Председател на временното правителство на Източна Румелия

5 7 6 8 9 4 10 11

Данаил _____ (1852-1942)
Наш генерал, ръководил войските в Пловдив

BULFEST 2015

BOLGÁR NÉPZENEI ÉS NÉPTÁNC EST

2015. november 21-én (szombat) 19.00 óra

Művészetek Háza Miskolc

Fellép
**a Jantra és a Roszica Néptáncgyűttes
Hadzikosztova Gabriella
Zsekov Éva Mónika hegedűművész
Pravo zenekar
Wertetics Szlobodán és barátai**

A műsor után táncház hajnalig

Jegyek elővételben 2015. október 20-tól:

Miskolcon

a Művészetek Házában

3525 Miskolc, Rákóczi utca 5.

Budapesten

a Bolgár Országos Önkormányzat irodájában

1062 Budapest, Bajza u. 44.

tel.: (06-1) 216-4210

БУЛФЕСТ 2015

BULFEST 2015

За посещение на **Булфест** в Мишколц организаторите осигуряват автобусен превоз за интересуващите се.

- › Автобусът ще тръгне на **21 ноември в 12 часа** от **Българския културен дом**.
- › Връщането е след концерта, късно вечерта.
- › Записвания могат да се направят **до 12 ноември** на телефон **+36-1-216-4210**

A **Bulfest** rendezvényre a szervezők buszt indítanak Miskolcra az érdeklődők számára.

- › A busz **2015. november 21-én, 12.00-kor** indul a **Bolgár Művelődési Ház** elől.
- › Visszaindulás a rendezvény után, a késő esti órákban.
- › A buszra **2015. november 12-ig** lehet jelentkezni a **+36-1-216-4210** telefonszámon.

Дружество на българите в Унгария
Magyarországi Bolgárok Egyesülete
1097 Bp., Vágóhid u. 62. · tel.: +36 (1) 216-6560
<http://www.bolgaregyesulet.hu/>

Българско републиканско самоуправление
Bolgár Országos Önkormányzat
1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (1) 216-4210

Столично българско самоуправление
Fővárosi Bolgár Önkormányzat
1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (1) 216-4211

Българска православна църква
Св. св. Кирил и Методиј
Szent Cirill és Szent Metód Bolgár
Pravoszláv Templom
1097 Budapest, Vágóhid u. 15. · tel.: +36 (30) 496-4997

Българско училище за роден език
Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola
1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (1) 216-4210

Българска гвезична малцинствена
гетска градина
Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda
1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (20) 250-7339

Български културен, документационен
и информационен център
Bolgár Kulturális, Dokumentációs
és Információs Központ
1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (1) 216-4211

Български културен институт
Bolgár Kulturális Intézet
1061 Budapest, Andrásy út 14. · tel.: +36 (1) 269-4246

Издание на **БЪЛГАРСКОТО РЕПУБЛИКАНСКО
САМОУПРАВЛЕНИЕ** (1062 Буганеша, ул. Байза 44.)

РЕДАКЦИЯ
Виолет Доци (*главен редактор*), Кирил Наг

ОТГОВОРЕН ИЗДАТЕЛ г-р Данчо Мусев

Издава се с подкрепата на Министерство на човешките ресурси, Столичното българско самоуправление и на Българските самоуправления в I., VIII., XV., XVIII. район на Буганеша и във Фелшожолца, Печ, Сегед, Халастелек, Дунахараста, Дунакеси, Мишколц, Дебрецен и Свигентмиклош.

А **BOLGÁR ORSZÁGOS ÖNKORMÁNYZAT**
(1062 Budapest, Bajza u. 44.) kiadványa

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG
Dóczy Violetta (*főszerkesztő*), Nagy Kiril

FELELŐS KIADÓ dr. Muszev Dancso

Megjelenik az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Fővárosi Bolgár Önkormányzat és a I., VIII., XV., XVIII. kerületi valamint a Felsőzsolcai, a Pécsi, a Szegedi, a Halásztelki, a Dunaharaszti, a Dunakeszi, a Miskolci, a Debreceni, és a Szigetszentmiklósi Bolgár Önkormányzat támogatásával.

ISSN 14163098
NYOMDAI KIVITELEZÉSÉRT FELELŐS
FesztNet Kft.

ОФОРМЛЕНИЕ И ПРЕПЕЧАТНА ПОДГОТОВКА
Димитър Русев
DESIGN ÉS NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS
Ruszev Dimitar

Посолство на Република България в Унгария
Bolgár Köztársaság Nagykövetsége
1062 Budapest, Andrásy út 115.
tel.: +36 (1) 322-0836, +36 (1) 322-0824

Активен наблюгател
Bolgár Nemzetiségi Szószóló
1358 Budapest, Szechenyi rkp. 19
tel.: +36 (1) 441-5435

Ресторант Царевец
Carevec Étterem
1097 Budapest, Vágóhid u. 62.
tel.: +36 (20) 417-8976

Хотел Пула Hotel Rila
1097 Budapest, Vágóhid u. 62.
tel.: +36 (1) 216-1621

ПРОГРАМА

21.11 | 19.00 (събота)

БУЛФЕСТ

МЯСТО

Дома на изкуствата град Мишколц
3525 Мишколц, ул. „Ракоци“ №5

06.12 | 11.00 (неделя)

Празник на Микулаш

Малко театро „Приказка от преждгу“
интерактивен куклен спектакъл

МЯСТО

1062 Буганеща, ул. „Байза“ №44

PROGRAM

11.21 | 19.00 (szombat)

BULFEST

HELYSZÍN

miskolci Művészetek Háza
3525 Miskolc, Rákóczi utca 5.

12.06 | 11.00 (vasárnap)

Mikulás napi ünnepség

Malko Teatro Fonalmese
interaktív bábelőadás

HELYSZÍN

1062 Budapest, Bajza u. 44.